Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 440/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen henkilötodistuksen myöntämisestä toimeentulotukiasiakkaan alaikäiselle lapselle

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Maria Tolppasen /sd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 440/2017 vp:

> *Mitä hallitus aikoo tehdä, että alaikäiselle lapselle korvataan henkilötodistuksen hankinnasta aiheutuvat kulut Kelan perustoimeentulotuessa?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:
Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki. Oikeus saada toimeentulotukea syntyy lain mukaan vasta kun henkilö ei voi saada toimeentuloa ansiotyöllään tai yrittäjätoiminnallaan, toimeentuloa turvaavien muiden etuuksien avulla, muista tuloistaan tai varoistaan, häneen nähden lain mukaan elatusvelvollisen henkilön huolenpidolla tai muulla tavalla. Toimeentulotuki koostuu perustoimeentulotuesta, jonka myöntämisestä vastaa Kansaneläkelaitos, sekä täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta, josta vastaavat kunnat.

Toimeentulotukilain 7 b pykälän 7-kohdan mukaan perusosalla katettavien menojen lisäksi muina perusmenoina otetaan tarpeellisen suuruisina huomioon välttämättömän henkilötodistuksen, oleskeluasiakirjan tai matkustusasiakirjan hankintamenot. Säännös on lisätty perusmenoihin ns. Kela-siirtoa koskeneen lainmuutoksen yhteydessä ja se on tullut voimaan 1.1.2017. Ennen vastaavat menot on voitu huomioida täydentävänä toimeentulotukena, mutta nyt ne kuuluvat Kansaneläkelaitoksen hoitaman perustoimeentulotuen piiriin.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyysi Kansaneläkelaitoksen lausuntoa siitä, miten se on soveltanut mainittua säännöstä. Kansaneläkelaitoksen mukaan henkilötodistuksen hankkimisesta aiheutuvat menot huomioidaan perustoimeentulotuessa, kun henkilötodistus on asiakkaalle välttämätön ja tarpeellinen. Esimerkiksi pankkitilin avaamiseksi tarvitaan henkilötodistus ja näin ollen sen hankkimiseksi tarvittavia kustannuksia voidaan Kansaneläkelaitoksen mielestä pitää tarpeellisena ja välttämättöminä. Kustannukset huomioidaan perustoimeentulotuessa toimeentulotukilain 7 b §:n mukaisina muina perusmenoina. Kansaneläkelaitos totesi, että henkilötodistuksen kustannukset korvataan myös alaikäisen lapsen osalta. Sen sijaan pelkästään ulkomaille matkustusta varten henkilötodistuksen tai passin hankkimiskuluja ei kuitenkaan kateta perustoimeentulotuella myöskään alaikäisten lasten osalta. Ohjeistus on ollut Kansaneläkelaitoksessa edellä kerrotun mukainen vuoden alusta alkaen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 440/2017 vp

Helsingissä 3.11.2017

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko